

יונה

פרק א

א. וַיְהִי דְבַר ה' אֶל יוֹנָה בֶן אַמְתַּי לְאֹמֶר:

ב. קוּם לךְ אֶל נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה,

וּקְרָא עָלֶיהָ - אֵת הַקְּרִיאָה הַכְּתוּבָה לְקִמּוֹן: "עוֹד

אַרְבַּעִים יוֹם וְנִינְוָה נִהְפַכֶּת־",

כִּי עָלְתָה רַעְתֶּם לְפָנָי:

ג. וַיִּקַּם יוֹנָה לְבָרַח תַּרְשִׁישׁ - בְּקֶשׁ יוֹנָה לְבְרוּחַ

לְתַרְשִׁישׁ, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא רָצָה לִנְבֹּא עַל נִינְוָה, שֶׁמֶּא

יִחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה, וַיְהִי קִטְרוֹג עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא

שָׁבִים,

מִלְּפָנָי ה' - לְבְרוּחַ מֵאֲיִי, שֶׁהִיא לִפְנֵי ה', לְתַרְשִׁישׁ,

שֶׁמְחוּץ לְאֲיִי הִיא, וְאֵין שׂוֹרָה שֶׁם הַנְּבוּאָה,

וַיֵּרֶד יָפוֹ, וַיִּמְצָא אֶנְיָה בָּאָה תַּרְשִׁישׁ - יָרַד לְעִיר

יָפוֹ, וּמִצָּא אֶנְיָה הַעוֹמֶדֶת לְהַפְלִיג לְתַרְשִׁישׁ,

וַיִּתֵּן שָׂכָרָה - נִתַּן שֶׁכַר הַנְּסִיעָה,

וַיֵּרֶד בָּהּ, לְבוֹא עִמָּהֶם תַּרְשִׁישׁ מִלְּפָנָי ה':

ד. וְה', הִטִּיל רוּחַ גְּדוֹלָה אֶל הַיָּם, וַיְהִי סַעַר גְּדוֹל

בַּיָּם,

וְהָאֶנְיָה חִשְׁבָה לְהִשָּׁבֵר - עַד שֶׁחִשְּׁבוּ אַנְשֵׁי הָאֶנְיָה,

שֶׁעוֹמֶדֶת הִיא לְהִשָּׁבֵר וּלְטָבוּעַ.

ה. וַיִּירָאוּ הַמַּלְחִים - פָּחְדוּ מִנְהִיגֵי הָאֶנְיָה

מִהַסְעָרָה הַמִּתְחַזֶּקֶת,

וַיִּזְעְקוּ אִישׁ אֶל אֶלְהֵיו - אִישׁ אִישׁ לְאֱלוֹהִים שְׁלוֹ,

וַיִּטְלוּ אֵת הַפְּלִים אֲשֶׁר בָּאֶנְיָה אֶל הַיָּם, לְהַקֵּל

מֵעֲלֵיהֶם - לְהַקֵּל אֵת הַנְּהַגַת הָאֶנְיָה,

וַיִּוְנָה יָרַד אֶל יַרְכְּתֵי הַסְּפִינָה - אֵל אֶחָד מִצַּדְדֵי

הָאֶנְיָה,

וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם:

ו. וַיִּקְרַב אֵלָיו רֵב הַחִבֵּל, וַיֹּאמֶר לוֹ, מַה לָּךְ נִרְדָּם,

קוּם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ,

אוּלַי יִתְעַשֶּׂת הָאֱלֹהִים לָנוּ - יִתְרַצֶּה הָאֱלוֹקִים

לְרַחֵם עָלֵינוּ,

וְלֹא נִאֲבָד:

ז. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,

לָכֵן וְנִפְּלָה גּוֹרְלוֹת - בּוֹאוּ וּנְפִיל בֵּינֵנוּ גּוֹרֵל, (וְשָׂאוּ,

שֶׁשָּׂאוּ הַסְּפִינּוֹת הַסְּמוּכוֹת לָהֶם, שְׁטוֹת בְּשִׁלוֹהוּ, וְרַק סָבִיב סְפִינָתָם -

רוֹגֶשֶׁת הַסְּעָרָה)

וַנְדַעַה בְּשִׁלְמֵי הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ - וְנִדְעֵהּ, בְּגַלְל מִי

בָּאָה עָלֵינוּ הָרָעָה הַזֹּה,

וַיִּפְּלוּ גּוֹרְלוֹת, וַיִּפֹּל הַגּוֹרֵל עַל יוֹנָה:

ח. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, הַגִּידָה נָא לָנוּ, בְּאֲשֶׁר לָמִי הָרָעָה

הַזֹּאת לָנוּ - לָמִי חֲטָאתָ, שֶׁבָּאָה עָלֵינוּ הָרָעָה הַזֹּה,

מִה מְלֹאכְתְּךָ - שֶׁמֶּא בְּמִלְאכְתְּךָ חֲטָאתָ,

וּמֵאֵין תְּבוֹא מִה אֲרָצְךָ - שֶׁמֶּא אַנְשֵׁי אֲרָצְךָ חֲטָאוּ,

וְאֵי מִזֶּה עִם אֶתָּה - שֶׁמֶּא עִמְךָ חֲטָאוּ.

ט. וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם עֲבָרֵי אַנְכֵי,

וְאֵת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲנִי יָרָא, אֲשֶׁר עָשָׂה אֵת

הַיָּם וְאֵת הַיַּבֶּשֶׁת - מִה' יֵת' אֲנִי יָרָא, וְאֵין

בְּמִלְאכְתִּי רְמִיָּה וְעוֹל.

י. וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יִרְאָה גְּדוֹלָה - פָּחְדוּ פָּחַד גְּדוֹל,

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, מִה זֹאת עָשִׂיתָ, כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי

מִלְּפָנָי ה' הוּא בְּרַח, כִּי הִגִּיד לָהֶם:

יא. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מִה נַעֲשֶׂה לָּךְ, וַיִּשְׁתַּק הַיָּם

מֵעֲלֵינוּ - מִה נַעֲשֶׂה כְּדֵי שִׁישְׁתוֹק הַיָּם מִסְעָרָתוֹ,

כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסַעַר - שֶׁהַסְעָרָה הַלְכָה וְהִתְגַּבְּרָה.

יב. וַיֹּאמְרוּ אֵלֵיהֶם, שְׂאוּנֵי וְהִטִּילְנִי אֶל הַיָּם - קַחוּ

אוֹתֵי וְהִשְׁלִיכוּ אוֹתֵי אֵל הַיָּם,

וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעֲלֵיכֶם,

כִּי יוֹדַע אֲנִי כִּי בְּשִׁלְי הַסַּעַר הַגְּדוֹל הַזֶּה עָלֵיכֶם -

כִּי יוֹדַע אֲנִי, כִּי בְּגַלְל חֲטָאֵי הַסְּעָרָה בָּאָה עָלֵיכֶם.

יג. וַיִּחְתְּרוּ הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל הַיַּבֶּשֶׁת, וְלֹא יָכְלוּ

- הַתְּאֲמָצוּ לְחַתּוֹר אֶל הַיַּבֶּשֶׁת, וְלֹא הִצְלִיחוּ,

כִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסַעַר עָלֵיהֶם:

יד. וַיִּקְרָאוּ אֶל ה' וַיֹּאמְרוּ, אָנָּה ה', אֵל נָא נִאֲבָדָה,

בְּנִפְשׁ הָאִישׁ הַזֶּה, וְאֵל תִּתֵּן עָלֵינוּ דָם נָקִיא - אֵל

נָא ה', יִחְשַׁב עָלֵינוּ עוֹן הַשְּׁלֹכְתוֹ אֵל הַיָּם,

כִּי אֶתָּה ה', בְּאֲשֶׁר חִפְצָתָ עָשִׂיתָ - כִּי אַתָּה ה',

חִפְצָתָ לְהַעֲנִישׁוּ, וּמִפְּנֵי כֵךְ הִבַּאת הַסְּעָרָה עָלֵינוּ.

טו. וַיִּשְׂאוּ אֵת יוֹנָה, וַיִּטְּלוּהוּ אֶל הַיָּם,

וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ - הַפְּסִיק סְעָרַת הַיָּם.

טז. וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים יִרְאָה גְּדוֹלָה אֵת ה',

וַיִּזְבְּחוּ זֶבַח לַה' - אחר שישובו ליבשה,
וַיִּדְרוּ נְדָרִים - לעשות צדקות.

פרק ב

א. וַיִּמֶן ה' - זימן ה',

דָּג גָּדוֹל, לְבַלֵּעַ אֶת יוֹנָה, וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעַי הַדָּג
שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלֹת:

ב. וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה' אֱלֹהָיו מִמַּעַי הַדָּגָה - התפלל
לה' ממעי הדג.

ג. וַיֹּאמֶר, קְרָאתִי מִצְרָה לִי אֶל ה', וַיַּעֲנֵנִי - קראתי
בצרתי אל ה', וענה לי ה',

מִבְּטֹן שָׂאוֹל שְׁוַעֲתִי - מבטן הדג, שהוא לי כשאוֹל,
צַעֲקַתִּי אֵלַיךְ ה',

שְׁמַעַתְּ קוֹלִי - ויודע אני, שתשמע תפילתי
ותצילני¹.

ד. וַתִּשְׁלִיכֵנִי מִצּוֹלָה בְּלִבְבַי יָמִים - בעומק ובלב
הים,

וַנְהַר יִסְבְּבֵנִי - מי הנהר הזורמים אל הים סובבים
אותי,

כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ וְגִלְיָן עָלַי עָבְרוּ - כל הגלים הנשברים
בים, עלי עברו.

ה. וַאֲנִי אִמְרַתִּי - ואני חשבתי, כשהשליכו אותי
אל הים,

נִגְרַשְׁתִּי מִנְּגֹד עֵינַיִךְ - שגרשת אותי מנגד עיניך,
והסרת השגחתך ממני,

אֵךְ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל הַיֵּכָל קִדְשֶׁךָ - אך כעת,
שעשית עימי הנס והצלת אותי ע"י הדג, אוסיף
להביט לבוא אל היכל קדשך, ולהודות לך שם.

ו. אֶפְפוּנֵי מַיִם עַד נֶפֶשׁ - מי הים סובבים אותי, עד
שכמעט נפשי יוצאת ומתה,

תְּהוֹם יִסְבְּבֵנִי - מי התהומות סובבים אותי,

סוּף, תְּבוּשׁ לְרֵאשִׁי - כשהדג שט ביים, נקשר הסוף
(מין צמח הגדל במים) בראש הדג, וכאילו קשור בראש
יונה.

ז. לְקַצְבֵי הָרִים יִרְדְּתִי - לקצה ההרים שבים -
ירדתי, (לקרקעית הים),

הָאָרֶץ, בְּרַחֲמֶיהָ בְּעַדֵי לְעוֹלָם - כאילו סגרה הארץ
את עצמה בבריחים כנגדי, שלא אוכל לעלות מהים
לעולם,

וַתַּעַל מִשְׁחַת חַיִּי, ה' אֱלֹהֵי - העלה אותי מהקבר
(מבטן הדג, שהוא לי כבור הקבר) ליבשה.

ח. בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נֶפְשִׁי - כשנפשי עטופה בצרה,
אֶת ה' זָכַרְתִּי - להתפלל לפניך,

וַתָּבוֹא אֵלַיךְ תִּפְלַתִּי אֶל הַיֵּכָל קִדְשֶׁךָ:

ט. מִשְׁמָרִים הִבְלִי שׁוֹא - אנשי האניה, העובדים
ע"ז שהיא הבל ושוא,

חֲסָדִים יַעֲזֹבוּ - יודע אני, שחסדם שנדרו לעשות,
יעזבו ולא יקיימו.

י. וַאֲנִי, בְּקוֹל תְּוֹדָה אֶזְבְּחָה לָךְ - אך אני, אזבח לך
זבחים ואשא לפניך קולי בתודה,

אֲשֶׁר נְדַרְתִּי אֲשַׁלְמָה - ואשר נדרתי - אשלם,

יְשׁוּעָתָה לַה' - על הישועה שתושיע אותי.

יא. וַיֹּאמֶר ה' לְדָג - ציוה ה' על הדג,

וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה אֶל הַיַּבְּשָׁה:

פרק ג

א. וַיְהִי דְבַר ה' אֶל יוֹנָה שְׁנִית לְאֹמֶר:

ב. קוּם לָךְ אֶל נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה, וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת
הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אֲנִיךְ דֹּבַר אֵלַיךְ:

ג. וַיִּקָּם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל נִינְוָה כְּדֹבַר ה', וַנִּינְוָה הִיְתָה
עִיר גְּדוֹלָה לְאֵלֵהֶם,

מִהֲלַךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים - אורכה מקצה לקצה, מרחק
הליכה של שלושה ימים.

ד. וַיַּחַל יוֹנָה לְבֹא בְּעִיר, מִהֲלַךְ יוֹם אֶחָד - התחיל
יונה ללכת בעיר, עד שהלך שליש מאורכה של
העיר,

וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר, עוֹד אֲרַבְּעִים יוֹם וַנִּינְוָה נִהְפָּקֶת:

ה. וַיֹּאמִינוּ אֲנָשִׁי נִינְוָה בְּאֵלֵהֶם,

וַיִּקְרָאוּ צוּם - הכריזו על צום,

וַיִּלְבְּשׂוּ שָׂקִים, מִגְּדוֹלָם וְעַד קִטְנָם:

ו. וַיִּגַע הַדְּבַר אֶל מֶלֶךְ נִינְוָה - הגיע השמועה על
נבואת יונה, אל מלך נינוה,

וַיִּקָּם מִכְּסָאוֹ - לשבת על הארץ,

וַיַּעֲבֵר אֶדְרָתוֹ מֵעַלְיוֹ - הוריד מעליו את לבוש

¹ אחר שראה יונה, שנשאר בחיים, ידע שיצא ממעי הדג בשלום.
(רד"ק)

המלכות,

וַיָּכַס שָׁק, וַיָּשָׁב עַל הָאָפֶר:

ז. וַיִּזְעַק וַיֹּאמֶר בְּנִינְוָה מִטַּעַם הַמֶּלֶךְ וַיְגַדְלֵנוּ לֵאמֹר

- הַכְרִיזוּ הַכְרִזָּה בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וּשְׂרִי,

הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה, הַבֶּקֶר וְהַצֹּאן, אֵל יִטַּעְמוּ מֵאוֹמָה,

אֵל יָרְעוּ - הַבְּהֵמוֹת בַּמְרַעָה,

וּמִיִּם אֵל יִשְׁתּוּ:

(ציוה לענות את הבהמות, ע"מ לעורר את האנשים לתשובה)

ח. וַיִּתְפָּסוּ שָׂקִים הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה, וַיִּקְרְאוּ אֶל

אֱלֹהִים בְּחִזְקָה, וַיָּשָׁבוּ אִישׁ מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה,

וּמִן הַחֲמָס אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם - וּמַהֲגֹל שַׁעֲשׂוּ בַכַּפֵּיהֶם.

ט. מִי יוֹדֵעַ יָשׁוּב וְנָחַם הָאֱלֹהִים - מִי יוֹדֵעַ, אוֹלִי

יֵשׁוּב ה' מִכַּעֲסוֹ וַיִּתְחַרֵּט מֵהֲרַעָה,

וַיָּשָׁב מִחֲרוֹן אַפּוֹ וְלֹא נֹאבָד:

י. וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, כִּי שָׁבוּ מִדְּרָכָם

הָרָעָה, וַיִּנְחָם הָאֱלֹהִים עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת

לָהֶם, וְלֹא עָשָׂה:

פֶּרֶק ד'

א. וַיִּרַע אֶל יוֹנָה רָעָה גְדוֹלָה - הִיָּה רַע בַּעֲנֵיו שִׁנְחָם

ה' עַל הֲרַעָה,

וַיַּחַר לוֹ - שִׁמְאָ יִהְיֶה קִטְרוֹג עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא שָׁבוּ

בַּתְּשׁוּבָה לָהּ.

ב. וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה' וַיֹּאמֶר, אָנֹכָה ה', הֲלוֹא זֶה דְּבָרִי -

הֲלֹא כֵךְ חֲשַׁבְתִּי בַתְּחִילָה, שִׁישׁוּבוּ בַתְּשׁוּבָה וַתִּרְחַם

עֲלֵיהֶם,

עַד הֵיטֵיב עַל אֲדָמְתִי - בַּעֲוֹד הַיִּיטִיב בְּאִי,

עַל כֵּן קִדְמְתִי לְבָרַח תְּרַשֵּׁיֶשָׁה - וּלְכֹן הַקִּדְמְתִי

וּבְרַחְתִּי לְתַרְשִׁישׁ,

כִּי יִדְעַתִּי כִּי אֶתָּה אֵל חַנוּן וְרַחוּם אַרְכָּךְ אַפִּים וְרַב

חֶסֶד וְנָחַם עַל הָרָעָה:

ג. וַעֲתָה ה' קַח נָא אֶת נַפְשִׁי מִמֶּנִּי, כִּי טוֹב מוֹתִי

מִחַיִּי - שֶׁלֹּא אֲרָאָה בְּרַעָה שֶׁתְּבוֹא עַל יִשְׂרָאֵל.

ד. וַיֹּאמֶר ה' הֲהֵיטֵב חָרָה לָךְ - וְעוֹד אֲרָאָה לָךְ,

שֶׁלֹּא בַדִּין הוּא, שַׁחֲרָה לָךְ עַל כֵּךְ.

ה. וַיֵּצֵא יוֹנָה מִן הָעִיר וַיָּשָׁב מִקֶּדֶם לָעִיר - מִמְּזוֹרַח

לָעִיר,

וַיַּעַשׂ לוֹ שֵׁם סִפָּה וַיָּשָׁב תַּחֲתֶיהָ בְּצַל עַד אֲשֶׁר יִרְאָה

מֵה יִהְיֶה בְּעִיר - אוֹלִי יֵשׁוּבוּ לְהֲרַע וַיַּעֲנִשׁוּ.

ו. וַיִּמַּן ה' אֱלֹהִים קִיקְיוֹן - זִימַן ה' לִיוֹנָה, קִיקְיוֹן,

(מִיָּן צִמַח שַׁעֲלִיו גְּדוֹלִים)

וַיַּעַל מַעַל לִיוֹנָה לְהִיּוֹת צַל עַל רֹאשׁוֹ - לַעֲשׂוֹת צַל

עַל רֹאשׁ יוֹנָה,

לְהַצִּיל לוֹ מִרְעָתוֹ - לְהַצִּילוֹ מִחוּם הַשֶּׁמֶשׁ, (שִׁיבְשׁוּ עֲצֵי

הַסּוּכָה שִׁמְעִלִּיו)

וַיִּשְׁמַח יוֹנָה עַל הַקִּיקְיוֹן שֶׁמָּחָה גְּדוֹלָה:

ז. וַיִּמַּן ה' אֱלֹהִים תּוֹלַעַת בַּעֲלוֹת הַשֹּׁחַר לְמַחְרַת -

זִימַן ה' תּוֹלַעַת בַּעֲלוֹת הַשֹּׁחַר לְמַחְרַת,

וַתֵּךְ אֶת הַקִּיקְיוֹן וַיִּיבֶשׁ - חֲתַכָּה בַפִּיהָ אֶת הַקִּיקְיוֹן

סַמוּךְ לְקַרְקַע, וְעַל יָדֵי כֵךְ נִפְסַק מִקּוֹר חַיּוֹתוֹ,

וְהַתִּיבֶשׁ.

ח. וַיְהִי כְזֶרֶחַ הַשָּׁמֶשׁ,

וַיִּמַּן אֱלֹהִים רוּחַ קָדִים חֲרִישִׁית - זִימַן ה' רוּחַ

מְזַרְחִית מַרְעִישָׁה מֵאוֹד וּמַחְרַשֵׁת אֲזַנִּים, (חֲרִישׁ -

שֶׁמֶלֶבֶד רַעַשׁ הַרוּחַ, לֹא שׁוֹמְעִים דְּבַר)

וַתֵּךְ הַשָּׁמֶשׁ עַל רֹאשׁ יוֹנָה - הַכַּתָּה הַשֶּׁמֶשׁ עַל רֹאשׁ

יוֹנָה,

וַיִּתְעַלֵּף - עַד שֶׁכַּמְעַט יִצְאָה נַפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ,

וַיִּשְׁאַל אֶת נַפְשׁוֹ לָמוֹת - בִּקְשׁ לָמוֹת,

וַיֹּאמֶר טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי:

ט. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל יוֹנָה הֲהֵיטֵב חָרָה לָךְ עַל

הַקִּיקְיוֹן, וַיֹּאמֶר הֵיטֵב חָרָה לִי עַד מָוֹת - מֵאוֹד

חָרָה לִי עַד שֶׁאֲמַרְתִּי טוֹב מוֹתִי מִחַיִּי.

י. וַיֹּאמֶר ה' אֶתָּה חֲסַתְּ עַל הַקִּיקְיוֹן אֲשֶׁר לֹא

עָמַלְתָּ בּוֹ וְלֹא גִדַּלְתּוֹ, שָׁבֵן לִילָה הִיָּה וּבֵן לִילָה

אַבָּד:

יא. וַאֲנִי לֹא אַחוּס, עַל נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר

יֵשׁ בָּהּ הַרְבֵּה מִשָּׂתִּים עֶשְׂרֵה רַבּוֹ אָדָם אֲשֶׁר לֹא

יָדַע בֵּין יָמֵינוּ לְשִׁמְאָלוֹ - שִׁישׁ בָּהּ יוֹתֵר מִ- 12

רִיבּוּא (120,000) קִטְנִים, שֶׁלֹּא יוֹדְעִים לְהַבְחִין בֵּין טוֹב

לְרַע, וְאַבוֹתֵיהֶם הֲלֹא שָׁבוּ בַתְּשׁוּבָה, וְלֹא אֲרַחֵם

עֲלֵיהֶם!?

וּבְהֵמָה רַבָּה: